

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนในชุมชน

ผู้เขียน

นางสมพร ดวงคำฟู

ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คุสิต ดวงสา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมการ การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนในชุมชนและเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ต่อไป ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยมีผู้วิจัยและทีมวิจัยในส่วนของชุมชน ได้แก่ พระสงฆ์ ปรุชานเด็กและเยาวชน รวมถึงชาวบ้านที่เข้าร่วมในกระบวนการวิจัย ซึ่งใช้วิธีการที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการวิจัย ได้แก่ การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การทำแผนที่ชุมชน การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ทีมวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด วิเคราะห์ผลการเรียนรู้โดยใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้และนำเสนอผลการวิจัยโดยการบรรยายผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าผู้ใหญ่โดยทั่วไปในหมู่บ้านต่างมองว่าเด็กและเยาวชนมีการแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ตามพฤติกรรมการแสดงออก ซึ่งมีทั้งกลุ่มเด็กเยาวชนที่ผู้ใหญ่มองว่ามีพฤติกรรมดี เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ และเด็กเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เป็นที่พึงประสงค์ เช่น ดื้อเหว้า ส่งเสียงดังในหมู่บ้าน มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลกับเด็กรุ่นใหม่ เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีอีกทั้งสร้างปัญหาความไม่สบายใจให้กับครอบครัวและชาวบ้านโดยทั่วไป เช่น เดียวสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กเยาวชนหมู่บ้านอื่น ๆ ในพื้นที่ชนบท แต่ชุมชนบ้านป่าจู้ต่างไปจากชุมชนอื่น คือคนในชุมชนตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน มีความกระตือรือร้นในการเตรียมการ การป้องกัน การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นร่วมกัน

การเตรียมการของชุมชนอันได้แก่ การเตรียมคนเพื่อสร้างทีมวิจัย การเตรียมแนวคิดที่จะนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงาน นอกจากนี้ทีมวิจัยยังได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมกระบวนการทำงานร่วมกัน เริ่มตั้งแต่การเตรียมชุมชน การรับรู้ข้อมูลของชุมชนและการประสานความร่วมมือในระดับต่าง ๆ ทำให้ทีมวิจัยและผู้ร่วมกระบวนการมีทัศนคติที่ดีต่องานวิจัย ตลอดจนการเรียนรู้และการเปิดใจยอมรับการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่นและกล้าแสดงออกเชิงความคิด โดยสังเกตจากการจัดการประชุมผู้เข้าร่วมได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในรูปแบบของประชาคมหมู่บ้าน และการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา ในรูปแบบของการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรวมกลุ่มเล่นดนตรี การเชื่อมเครือข่ายการทำงานด้านเด็กและเยาวชน กิจกรรมดังกล่าวส่งผลต่อการใช้เวลาของเด็กและเยาวชนให้เกิดประโยชน์ และส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดและเลิก การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ การก่อเหตุทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านได้ เป็นต้น

ผลการศึกษาในแง่ของความรู้ใหม่ของชุมชนพบว่า การทำงานร่วมกันบนหลักการของ PAR ทำให้คนในชุมชนมีโอกาสและอำนาจในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานศึกษาป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในชุมชนของตนเองผ่านกระบวนการรวมกลุ่มกิจกรรมโดยอาศัยทุนทางสังคมและวัฒนธรรมเดิมที่มีอยู่บนพื้นฐานความเชื่อมั่น ศรัทธาในภูมิปัญญาและพลังของชุมชน

Thesis Title Prevention and Resolution of Children and Youth Problems
in the Community

Author Mrs. Somporn Duangkhamfoo

Degree Master of Education (Nonformal Education)

Thesis Advisor Assoc. Prof. Dr. Dusit Duangsa

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the preparation, prevention and solution of child and youth problems in the community, and identify measures in the prevention and solution of such problems. The researcher employed a participatory action research process in this study by involving the researcher and team members, including a Buddhist monk, chair of the child and youth group, and villagers. Various data collection were used, including methods focus group discussion, formal and informal interviews, community mapping, problem prioritization, participatory and non-participatory observation. The research team collected data in participatory manner at every step, analysed the data in line with the conceptual framework, and presented the results, as follows.

In general, adults in the village saw the children and youth as divided into various behavioral groups, with both good and undesired behavior. For example, some groups drank alcohol, were noisy and aggressive without listening to the adult warnings and advice. They influenced younger generations, showing bad patterns of behaviors and upset their families and villagers in general. This situation also occurred among children and youth in other rural communities. However, the Ban Pajoo community differed from other communities in that the villagers were aware of the problems occurring among the children and youth and took the initiative in preparing, preventing and solving the existing problems together.

Community preparation included research team building and development of concepts adjusted to the task. The research team also gave significance to preparation of the

participatory process starting with community preparation, review of local information and coordination at different levels. This resulted in a positive attitude toward research by the persons involved including learning and listening to other people's opinions with open minds, exchange of ideas and experiences, and self-confidence in voicing ideas, as evidenced by joint meetings. The research was conducted in parallel with the prevention and solution of problems through various activities such as music group and child and youth networks. These activities positively influenced their use of time and behavior, including reducing and stopping drinking, noise, and quarreling within the community.

The results of this study showed that participatory action research provides opportunity and empowers the people in the community to determine their own direction and measures to prevent and solve of the problems of children and youth. This was done through group activities by using the social and cultural capital based on faith in local wisdom and the strength of the community.